

125 næmingar eru í Kollafjarðar skúla. Allir eru á aðru hædd, og mugu teir tí út gjøgnum vindeyguni og stiga, um eldur skuldi komið í, og teir ekki sleppa niður trappurnar. Neyðútgongdir eru ekki á skúlanum
Mynd: Álvur Haraldsen

Bæði neyðútgongdir og roykávaringar mangla

– Tað hoyrir ongastaðni heima, at tað ekki eru neyðútgongdir ella roykávaringar í skúlanum. Hetta skuldi verið gjørt fyri langari tíð síðani, sigur fyrstlærarin í Kollafjarða skúla, Karin Hammer

FRANTS JENSEN

Teir 125 næmingarnir í Kollafjarða skúla mugu út gjøgnum vindeyguni og niður við stiga, um eldur kemur í skúlan og illa stendur til. Hetta er støðan, um teir ekki sleppa niður gjøgnum einasta trappurnar frá aðru niður í fyrstu hædd. Um teir ongan veg sleppa, mugu roykávarar fara inn eftir teimum.

Trygdarútgongdir í Kollafjarða skúla er ikki nóg góð. Hetta hava lærarar og umsjónarmaðurin á skúlanum tosað um fleiri ferðir, men sum oftast er tað ikki vorðið til meir.

– Tað hevur verið frammi fyrr, og síðst í áttatiárunum varð nógv tosað um tað. Men so komu niðurgangstíðirnar, og einki hevur verið gjørt við málið, sigur umsjónarmaðurin á Kollafjarðar skúla, Frits Joensen.

Men nú er málið komið fram aftur. Fyrstlærarin í Kollafjarðar skúla, Karin Hammer, upplýsir, at tey 23. februar í skrivi gjørdur kommununa varuga við, at tað mangla neyðútgongdir. Bygdarráðsformaðurin í Kollafjarðar kommunu, Hans Jacob Hansen, sigur tó, at hann ikki veit um nakað skriv, sum er komið til kommununa um hetta málið.

– Men vit hava tosað um neyðútgongdir á skúlanum á onkrum bygdarráðsfundum. Enn er tó ikki nakað gjørt, millum annað tí tað eisini hevur verið tosað um at byggja upp skúlan.

Frits Joensen, sum eisini situr í bygdarráðnum, heldur, nú er ikki ráð at bíða

meir við ikki at hava trygdina nóg góða.

Rýmingarvenjing

4. juni hevði skúlin í Kollafjarði í samráð við slökkilið- ið á staðnum eina rýmingarvenjing í skúlanum. Hetta var ísamband við eina evnisviku, har 4. - 7. flokkarnir høvdu um fyrstuhjálp og bjarging. Allir flokkarnir vóru inni í skúlanum. Tá ið »eldur« kom í, settu slökkiliðsmenninir eina roykmaskinum í gongd. Eldurin var soleiðis, at næmingarnir í 1. - 5. flokki, sluppu út gjøgnum trappurnar, meðan næmingarnir í 6. og 7. flokki vóru innanfyri eldin.

Allir slökkiliðsmenninir vistu, at venjingin fór at vera, og teir, sum vóru upptiknir av øðrum, vóru tí ikki við í venjingini. Sjey av teimum 20 slökkiliðsmönnum møttu upp, harav vóru trýggir teirra longu á skúlanum, tá ið boðini um »eldur« komu. Átlanin við venjingini varð at royna rýmingarvegirnir.

Slökkiliðin hevði stigast við sær og teir 35 næmingarnir, sum vóru eftir inni, fóru út gjøgnum vindeyguni og vórðu leidd niður gjøgnum stigarnar. Tað gingu umleið 20 minuttir frá tí »eldur« varð fráboðaður til næmingarnir vóru komnir út. Men tá ið talt varð upp, funnu tey út at tveir næmingar manglaðu (hesir høvdu fingið boð um at vera eftir inni, so roykávarnir eisini kundu royna seg).

Roykkávarar fóru síðani inn í skúlan at leita og eftir eini góðari løtu, komu teir út aftur við háðum næmingunum.

Neyðútgongdir og roykávaringar

– Tað gekk hampuliga væl at fáa næmingarnar út gjøgnum vindeyguni og niður gjøgnum stigarnar, men boðini um at tað manglaðu tveir næmingar, komu so seint at tað gekk í so lang tíð at fáa hesar út, sigur Frits Joensen, sum umframt at vera skúlatænari og limur í bygdarráðnum

eisini er leiðari fyri slökkiliðnum í Kollafjarði.

– Tað gekk eisini greitt fram, at brandtryggin ikki er nóg góð á skúlanum. Neyðútgongdir og roykávaringar, er tað, sum mest er brúk fyri, sigur Frits.

Frits er tó samdur við Karin um, at hetta fyri so vítt ikki er nakað nýtt. Tey vistu hetta, eisini áðrenn venjingina.

– Men eg haldi tó, at tað

er neyðugt at næmingarnir eisini fáa roynt rýmingarvegirnir, so tey eru betri fyrireikað, og tað kann ganga skjótari um veruligur eldur skuldi komið í bygningin.

Skuldi verið ornað

Kollafjarðar skúli er í tveimum hæddum. Allir teir sjei flokkarnir hava síni flokshøli í aðru hædd. Tiskil eru næmingarnir mest á hesi hæddini. Í venjingini 4. juni vóru bara tveir flokkar innlæstir av royknum í skúlanum, og tað tók umleið 20 minuttir at fáa teir næmingarnar út gjøgnum vindeyguni, umframt teir tveir, sum roykkávarar máttu inn eftir. Um illa skuldi staðið til í einum tilfelli og veruligur eldur skuldi komið í skúlan við trappurnar, so hevði verið neyðugt at fingið allar teir 125 næmingarnar út gjøgnum vindeyguni.

– Á skúlanum eru vit ikki glað fyri at liva við støðuni, sum hon er. Tað hoyrir ongastaðni heima, at tað ekki eru neyðútgongdir ella roykávaringar í skúlanum. Hetta skuldi verið gjørt fyri langari tíð síðani, sigur Karin.

Hon vísir tó á, at skúlin er betong, og tí skuldi ein møguligur eldur ikki spreitt seg so skjótt. Men roykurin er eisini nóg vandamikil.

Eftirfyrirteyningin av venjingini er ikki heilt lög enn. Ein samandrátur verður nú skrivaður, og kommunan verður eisini kunnað um niðurstøðuna.

Ómøguligt at uppfylla
Brunaumsjón Landsins er álagt regluliga at sýna bygningar, har nógv fólk kemur saman. Hetta umfatar millum annað bygningar sum verða nýttar til undirvísingarmál.

– Trupulleikin er, at

Brunaumsjón Landsins ikki hevur orku, at gera alt, sum verður álagt. Sum einasta starvsfólk er hetta heilt ómøguligt, sigur Petur Olsen á Brunaumsjón Landsins.

Petur sigur, at Løgtingið hevur gjørt eina lóg, sum Landsstýrið ikki jaltar pening til, og tí er ómøguligt at uppfylla hana. Síðst í 80-árunum vóru tvey starvsfólk á Brunaumsjónini, og tá gekk nógv betri og skjótari at loysa mál. Í dag hópa málini seg upp, og tað er heilt ómøguligt at orna alt, sum er álagt, sigur Petur.

Tveir møguleikar

Hann heldur seg minnast, at eitt av málunum, sum liggur, er um trygdina við Kollafjarðar skúla.

Hann sigur, at tá ið skúlin er 30 ára gamal, er hann bygdur eftir teimum reglugerðum, sum vóru tá, og tí er hann ikki ólógur, sjálvt um aðrar lógir eru komnar í dag.

Men hinvegin, so eigur skúlin at sýnast, um neyðugt, so skulu eisini ábøtur gerast.

Kollafjarða kommuna hevur tveir møguleikar, heldur hann. Teir kunnu annaðhvørt biðja ein tekniskt útbúnan persón, sum kennir til lógirnar og sær, hvat er neyðugt at gera, og fáa hann at koma við tilráðing, ella kommunan kann heita á Brunaumsjón Landsins um at sýna bygningin.

Hans Jacob Hansen, bygdarráðsformaður sigur, at teir fara at seta seg í samband við teir neyðugu myndugleikarnar, men samstundis hava teir fakfólk, sum teir vilja gera brúk av, so nógv sum møguligt. Bygdarráðsformaðurin veit tó ikki enn, nær hetta málið verður tikið upp í bygdarráðnum.

Havnarfólk mugu nú eisini spara vatn

– Støðan er ikki út av lagi enn, men hetta er tað turrasta summarið, eg havi upplivað, tey 10 árinu eg havi arbeitt her, sigur Viggo Christiansen, deildarleiðari fyri vatnverkið í Tórshavnar kommunu

FRANTS JENSEN

– Tað er serliga við vatnbyrgingingina í Villingardali, har tað líta avfallið í summar hevur skapt trupulleikar. Lendið er soleiðis, at tað savnar ikki so nógv vatn, tá ið turkur er, og tí er vatnið í byrgingini minkað so mikið nógv, at eg síggi nógv á botninum, sum eg ongantíð havi sæð áður, sigur Viggo Christiansen.

– Í Havnardali er støðan óþrív. Lendið er soleiðis, at har kemur meir vatn í byrgingina, sjálvt tá ið turkur er. At Havn-

ardalur liggur góðar 100 metrar lægri, spælir sjálvandi eisini inn.

Áheitan ikki givið úrslit

– Støðan er soleiðis í løtuni, at vit fæða so nógv av Havnini, sum til ber, frá Havnardali, og soleiðis ber til at loysa ein part av trupulleikanum. Havnardalur klárar tó ikki at fæða teir hægri býarpartarnar í Havnini.

– Vit skulu nokk klára okkum eina tíð enn, millum annað tí vit eisini hava eina eykagoymslu. Men vit meina, at tað er betri, ikki at vera ov seinur at byrja at spara.

Fyrr í vikuni heitti kommunan á borgarar í Tórshavnar kommunu um at spara vatn, men Viggo sigur, at higartil hava teir tíværr einki merkt til, at fólk hava spart.

Skamtað síðst í 1960

– Í 1993 varð eisini sera turt, men tá byrjaði at regna um hesa tíðina, og so var sloppið. Um tað fer at regna nú, ja, so verður vatntrupulleikin eisini loystur í ár. Men heldur turkurin fram ella tað ikki kemur nógv mikið av avfalli niður, so fer tað at skapa trupulleikar. Hetta kemur at merkjast fyrst í eystara partinum av Havn-

ini.

Um næstan alt vatnið verður upprúkt, ja, so verður kommunan óivað noydd at steingja býarpartar av uppá skift. Hetta kann til dømis gerast um náttúra. Vatnið hevur annars ikki verið skamtað í Havnini síðani 1960.

So meðan málafólk, og seinni eisini hoyggengarfólk ynskja sær turt og gott veður, vilja Viggo og onnur um landið, sum arbeida við vatnveiting, nógv heldur hava avfall og nógv regn.